

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ГОТОВНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ВНЗ МЕДИЧНОГО ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПРОФІЛЮ ЩОДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ

© А. Кайдалова, 2017

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

Активна участь України в сучасних інтеграційних процесах об'єктивно зумовлена перевагами міжнародного досвіду, особливо у вищій освіті. Однією з важливих складових інтеграції у світовий освітній простір є якість вищої освіти. Сьогодні на державному рівні з'явилася розуміння необхідності удосконалення вищої освіти, зокрема медичної та фармацевтичної, уведення загальноєвропейської системи гарантії якості освіти. Забезпечення якості вищої фармацевтичної освіти в Україні при формуванні єдиного освітнього простору є однією з головних умов довіри, мобільності та мотивації студентів до студентів.

Аналіз досліджень і публікацій свідчить про те, що питання розвитку системи управління якістю (СУЯ) у вищих навчальних закладах (ВНЗ) є актуальними у світлі модернізації вищої освіти України і загострення конкуренції серед навчальних закладів. Однак, слід зазначити, що питання забезпечення якості вищої фармацевтичної освіти в Україні залишаються недостатньо вивченими.

Сьогодні в Україні підготовкою фармацевтичних кадрів займаються: 1 ВНЗ фармацевтичного профілю, 20 фармацевтичних факультетів ВНЗ медичного та інших профілів, 10 факультетів післядипломної освіти, 22 училища та коледжі медичного та фармацевтичного профілю.

Нами було проведено дослідження щодо впровадження СУЯ у ВНЗ медичного та фармацевтичного профілю. Для цього розроблено анкету щодо визначення актуальності, можливості і ступеню готовності ВНЗ до розробки та впровадження СУЯ. Дослідження було проведено у 53 навчальних закладах України, що здійснюють підготовку фармацевтичних фахівців, в якому прийняли участь майже 200 респондентів – адміністративний (керівний) персонал, завідувачі кафедр та професори і доценти.

За результатами анкетування встановлено, що більшість респондентів продемонстрували обізнаність у питаннях менеджменту якості, необхідності та своєчасності впровадження СУЯ у ВНЗ. Відповідно до результатів опитування, респонденти назвали багато причин, що спонукають до активного впровадження СУЯ у ВНЗ фармацевтичного та медичного профілю, а саме: перехід на європейську систему освіти; підготовка конкурентоспроможних фахівців та необхідність покращення надання освітніх послуг. Тобто можна зробити висновок, щодо необхідності змін в забезпеченні якості освіти з урахуванням міжнародних умов та залученням роботодавців до покращення освітніх послуг.

Серед запропонованих моделей базовими для СУЯ у ВНЗ респонденти обрали наступні: відповідно до стандарту ISO 9001:2008 та відповідно з директивами та стандартами Європейської асоціації із забезпечення якості у вищій освіті (ENQA). Враховуючи визначені респондентами моделі щодо впровадження систем якості у ВНЗ, можна зробити висновок про необхідність побудови належної СЯВФО.

Серед причин, що гальмують впровадження СУЯ у вітчизняних навчальних закладах ВНЗ III-IV рівня акредитації визнали найбільш вагомими: фінансові витрати на побудову СУЯ; відсутність методичних засад щодо побудови системи якості в освіті та відсутність структурного підрозділу, який би займався побудовою СУЯ, а ВНЗ I-II рівня акредитації виділяють відсутність методичних засад щодо побудови СУЯ, відсутність структурного підрозділу, який би займався побудовою СУЯ та відсутність кваліфікованих кадрів. Тобто, не зважаючи на загальні рекомендації, що наведені у міжнародних стандартах ISO щодо розробки та впровадження СУЯ, необхідним є формування методичних та організаційних засад для побудови СУЯ саме для ВНЗ фармацевтичного та медичного профілю.

Аналіз усіх результатів анкетування дозволив зробити висновок, що всі респонденти, які прийняли участь у дослідженні, обізнані у питаннях менеджменту якості, визнають необхідність і своєчасність впровадження СУЯ у ВНЗ, але вагомою причиною, яка перешкоджає впровадженню, є саме відсутність організаційно-методичних рекомендацій щодо побудови СУЯ у ВНЗ фармацевтичного та медичного профілю.